

ภาคผนวก ก

ประวัติข้อมูลทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์

ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ เดิมชื่อโรงพยาบาลกลางราชทัณฑ์ เปิดดำเนินการเมื่อ เดือนสิงหาคม 2518 ตั้งอยู่ภายในบริเวณเรือนจำกลางคลองเปรมมีเนื้อที่ภายในกำแพงรวมกัน 27.5 ไร่ เนื่องจากกรมราชทัณฑ์มีนโยบายที่จะแยกโรงพยาบาลกลางกรมราชทัณฑ์ออกจากเรือนจำกลางคลองเปรม และยกฐานะเป็นทัศนสถานโดยใช้ชื่อว่า “ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์”

บทบาทหน้าที่ เป็นทัศนสถานที่ทำหน้าที่พิเศษคือ คুমขัง และให้การรักษาผู้ต้องขังที่เจ็บป่วย ที่ถูกส่งมาจากเรือนจำต่าง ๆ ทั่วประเทศ

การให้บริการ โดยให้บริการตรวจรักษาโรคทางอายุรกรรม ศัลยกรรม วัณโรค โรคจิต โรคระบบประสาท โรคเอดส์ และเปิดบริการตรวจรักษาและผู้ต้องขังป่วยหญิงที่ต้องรักษาดูแลอย่างใกล้ชิดภายในอาคารผู้ป่วยหญิงด้วยโรคต่าง ๆ รวมทั้งการคลอดบุตร และเมื่อรักษาจนอาการดีขึ้นแล้ว ก็จะส่งตัวกลับไปคুমขังที่เรือนจำเดิมต่อไป

สถานที่ตั้ง ทัศนสถานตั้งอยู่ในบริเวณ “กลุ่มเรือนจำลาดยาว” บน ถนนงามวงศ์วาน กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยเรือนจำขนาดใหญ่หลายแห่ง เช่น เรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ทัศนสถานบำบัดพิเศษกลาง และทัศนสถานหญิงกลาง

ด่านแรก เป็นอาคารอำนวยการ 2 ชั้น ตั้งอยู่นอกกำแพงเรือนจำ ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ฝ่ายรักษาการณณ์ ฝ่ายสวัสดิการ ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ซึ่งญาติที่มาขอเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังจะต้องมาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ที่อาคารนี้ ก่อนที่จะผ่าน เข้าสู่ภายในเรือนจำ ทัศนสถานฯ จะจัดตู้ล็อกเกอร์ไว้ให้ญาติผู้ต้องขังเก็บสิ่งของ เช่น กระเป๋าเงินโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากเป็นสิ่งของที่ห้ามนำเข้าไปในเรือนจำ ประตูผ่านเข้า-ออกเรือนจำจะถูกควบคุมการ ปิด-เปิดด้วยกลอนแม่เหล็กไฟฟ้า และมีการตรวจสอบการผ่านเข้าออกด้วยที่วีวงจรปิดภายในเรือนจำ

เมื่อผ่านเข้ามาในเรือนจำ จะเห็นอาคารหลายหลัง อาคารหลังใหญ่ที่สุดทางด้านซ้ายมือเป็นอาคาร 9 ชั้น ก่อสร้างขึ้นด้วยงบประมาณ 410 ล้านบาท เพื่อให้สามารถรับผู้ต้องขังป่วยได้ 500 คน เริ่มเปิดใช้เมื่อเดือนกันยายน 2547 ที่บริเวณพื้นที่ชั้นล่างรอบ ๆ ตัวอาคารจะเห็นระบบบำบัดน้ำเสียของทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ซึ่งต้องลงทุนสูงถึง 10 ล้านบาท เพื่อบำบัดน้ำเสียที่เกิดจากผู้ต้องขัง 500 คน น้ำเสียที่เกิดขึ้นจะถูกส่งผ่าน แฉกหลอดดูดตราไวโอเล็ต ที่ฝังอยู่ใต้ดินรอบ ๆ ตัวอาคาร เพื่อฆ่าเชื้อโรคในน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้นที่ 1

ชั้นล่างของตัวอาคารมีหน่วยงานหลายแห่งคล้ายกับโรงพยาบาลทั่วไป คือมีแผนกผู้ป่วยนอก แผนกเวชระเบียน ห้องจ่ายยา ห้องเอกซเรย์ ห้องฉุกเฉิน ห้องตรวจโรค ฯลฯ ที่แตกต่างไปจากโรงพยาบาลทั่วไปก็คือระบบรักษาความปลอดภัยซึ่งจำเป็นในการควบคุมผู้ต้องขัง ห้องอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่ของทัณฑสถานฯ มีพื้นที่กว้างพอที่จะแบ่งส่วนหนึ่งออกมาทำเป็นห้องพักผ่อนและศูนย์การเรียนรู้ได้ในอนาคต

ระบบป้องกันอัคคีภัย ทัณฑสถานฯ ได้ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับความร้อน อุปกรณ์ตรวจจับควันไฟ สัญญาณแจ้งเพลิงไหม้และ อุปกรณ์ดับเพลิงมากกว่าร้อยละร้อยตัวไว้ตามจุดต่าง ๆ ของตัวอาคาร โดยมีศูนย์ควบคุมซึ่งสามารถบอกได้ทันทีว่าเพลิงไหม้เกิดขึ้นที่จุดไหน

ห้องควบคุมระบบไฟฟ้า

ชั้นล่างบริเวณทำยาอาคารจะเป็นห้องควบคุมระบบไฟฟ้า มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดใหญ่ ขับเคลื่อนด้วยเครื่องดีเซลเทอร์โบของ Volvo ซึ่งจะจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับตัวอาคาร ห้องผ่าตัดห้องฉุกเฉิน ฯลฯ และลิฟท์ทุกตัวได้ทันทีที่ไฟฟ้าดับ (ลิฟท์ของทัณฑสถานฯ มีอยู่ 4 ตัว 2 ตัวสำหรับผู้ต้องขัง อีก 2 ตัวสำหรับเจ้าหน้าที่)

ชั้นที่ 2

มีหน่วยงานอยู่ 4 หน่วยงานคือ กลุ่มงานทันตกรรม กลุ่มงานชันสูตร กลุ่มงานศัลยกรรม และงานพัสดุ กลุ่มงานทันตกรรม ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของตัวอาคาร มีทันตแพทย์ประจำ 6 คน ให้บริการผู้ต้องขัง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเรือนจำต่าง ๆ ในเขต กทม.

กลุ่มงานชันสูตร ห้องปฏิบัติการชันสูตรตั้งอยู่ที่ชั้น 2 ของตัวอาคาร ทำหน้าที่ตรวจเลือดและตัวอย่าง สิ่งคัดหลั่งต่าง ๆ ที่แพทย์ส่งตรวจเพื่อวินิจฉัยโรค

กลุ่มงานศัลยกรรม ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของตัวอาคาร มีห้องผ่าตัดใหญ่ 4 ห้อง สามารถทำการผ่าตัด ให้ผู้ต้องขังป่วยได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหลายสาขา เช่น ศัลยกรรมทั่วไป

ศัลยกรรมโรคกระดูก ศัลยกรรม หู คอ จมูก สูติ-นรีเวช ศัลยกรรมโรคตา และ ศัลยกรรมทางเดินปัสสาวะ

ชั้นที่ 3

ชั้นสามของตัวอาคารประกอบด้วยห้องทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ฝ่ายบริหาร (งานธุรการ งานการเงินและบัญชีงานพัสดุ งานการเจ้าหน้าที่) ฝ่ายการพยาบาล งานสังคมสงเคราะห์ กลุ่มงานประกันสุขภาพฯ กลุ่มงานสารสนเทศ กลุ่มงานวิชาการ ห้องทำงานแพทย์ ห้องประชุม 2 ห้องซึ่งใช้ในการจัดประชุมและจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของทัณฑสถานฯ ทุกเดือน

ห้องสารสนเทศ เป็นศูนย์กลางของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของทัณฑสถานซึ่งเป็น Gigabit LAN ที่สามารถเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ ทั่วข่ายในระบบ INTRANET ได้มากกว่า 150 เครื่องและยังเชื่อมต่อกับระบบ INTERNET ความเร็วสูงเพื่อสืบค้นข้อมูลผู้ต้องขังได้โดยตรงจากศูนย์ข้อมูลทะเบียนราษฎร ของกระทรวงมหาดไทย

ชั้นที่ 4 ถึง 8

เป็นชั้นสำหรับพักรักษาตัวของผู้ต้องขังป่วยมีเตียงรับผู้ป่วยได้เต็มที่ประมาณชั้นละ 100 เตียง

ชั้น 4 รับผู้ป่วยจิตเวช ชั้น 5 รับผู้ป่วยศัลยกรรม ชั้น 6 เป็นผู้ป่วยอายุรกรรม ชั้น 7 รับผู้ป่วยวัณโรค

ส่วนชั้น 8 ใช้รับผู้ป่วยโรคมะเร็ง

ชั้นที่ 9

เป็นห้องพักเวรเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอยู่ 20 ห้อง ทุก ๆ ห้องจะติดเครื่องปรับอากาศ เครื่องตรวจจับควันไฟและมีห้องน้ำในตัว นอกจากนี้ ยังติดตั้งโทรศัพท์ที่สามารถโทรออกภายนอกได้ทุกห้อง

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ (1 ตุลาคม 2551)											
ระดับ	9	8	7	6	5	4	3	2	1	ลูกจ้าง/ พนักงาน ราชการ	รวม
จำนวนคน	1	16	45	29	34	20	13	19	2	72	251

โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

- นายแพทย์ จำนวน 13 คน
- ทันตแพทย์ จำนวน 6 คน
- ผู้ช่วยทันตแพทย์ จำนวน 6 คน
- เภสัชกร จำนวน 3 คน
- พยาบาล จำนวน 64 คน
- นักเทคนิคการแพทย์ จำนวน 1 คน
- นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 4 คน

- เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ จำนวน 4 คน
- นักจิตวิทยา จำนวน 2 คน
- นักสังคมสงเคราะห์ ปฏิบัติงานในทันตสถานฯ จำนวน 4 คน
- เจ้าพนักงานเภสัชกรรม จำนวน 2 คน
- เจ้าหน้าที่บริหารงานราชทัณฑ์ จำนวน 11 คน
- นักทันตวิทยา จำนวน 4 คน
- เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อื่น ๆ จำนวน 55 คน
- ลูกจ้างพนักงานราชการ เช่นผู้ช่วยเหลือคนไข้ คนขับรถ ผู้ช่วยพนักงานราชทัณฑ์
จำนวน 72 คน

สถิติผู้ต้องขังป่วยที่เข้ารับการรักษา ณ ทันตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์

ปี พ.ศ.	นักโทษเด็ดขาด		ระหว่างอุทธรณ์-ฎีกา		รวม		หมายเหตุ
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ปี 2551	142	37	21	16	163	53	218
(1 ต.ค.51)							

คิดเป็นอัตราส่วนจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ต่อจำนวนผู้ต้องขัง เท่ากับ 1 : 54.5

(ที่มา: ทันตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์, 2551)

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าจำนวนบุคลากรในทันตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์มีจำนวนมากกว่าผู้ต้องขัง เนื่องจากภารกิจของทันตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ดำเนินการด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่กระทำผิด จึงมีหน้าที่ทั้งดำเนินการดูแลรักษา และการควบคุม รวมทั้งดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาผู้ต้องขังป่วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่หลากหลายเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังป่วยแต่ละประเภท

และหากกรณีที่เครื่องมือทางแพทย์ที่ทันสมัยมีไม่เพียงพอ ก็จะมีการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลของรัฐที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือโรงพยาบาลอื่น ๆ ตามความเหมาะสมต่อไป